

NIEUWSBRIEF H. MARIA PAROCHIE WALCHEREN

Onafhankelijk, journalistiek medium

JAARGANG 14

AFLEVERING 455

12 juni 2020

Petrus- en Pauluskerk

Onze Lieve Vrouwekerk

Dishoek

Domburg

Vrouwenpolder

Zoutelande

Ook weer vieringen in Willibrordkapel in Domburg

Iedere zaterdagavond in de maand juni is er weer een viering in de Willibrordkapel in Domburg. En ook hier gelden vanzelfsprekend de Coronaregels: dus onder meer anderhalve meter afstand houden. U bent van harte welkom!

Het merendeel van de kerkgangers behoort tot de groep vakantiegangers. De maand juni wordt gebruikt om ervaring op te doen en eventueel verdere spelregels te ontwikkelen.

Het is nog niet helemaal zeker of er ook eucharistievieringen in de Willibrordkapel zullen worden gehouden.

De Willibrordkapel in Domburg.

Foto: © Peter Vrancken

Gedurende de maanden juli en augustus zijn er geen vieringen op zaterdagavond, maar op zondagmorgen. Aanvang: 10.00 uur.

Deze nieuwsbrief bereikt wekelijks meer dan duizend lezers!

Even voorstellen: Benedict Hamans

Sinds 1 juni heeft bisschop mgr. J. Liesen mij benoemd tot lid van het parochiebestuur met als speciale taak penningmeester. Hoewel al sinds 2006 woonachtig op Walcheren en daarmee parochiaan van de Heilige Maria Parochie Walcheren vermoed ik, dat ik nog lang niet voor alle parochianen een vertrouwd gezicht ben. Daarom via deze weg een nadere kennismaking.

Geboren en getogen in Roermond, nu 56 jaar geleden. Mijn vader was boer, dus dat leven van nabij ervaren. Na mijn gymnasiumopleiding ging ik in Amsterdam economie studeren. Al tijdens mijn studie ben ik les gaan geven en zo geboeid door het docentschap dat het onderwijs mij nooit meer los gelaten heeft.

Foto: familiealbum

In 1989 voor mijn huwelijk (met een Roermondse) vanuit Amsterdam naar Zeeuws Vlaanderen verhuisd en als docent economie les gaan geven op CSW Elzenlaan in Middelburg. Daarnaast ook les gegeven in Terneuzen (ROC) en Vlissingen (HZ).

In de loop der jaren lid geworden van de schoolleiding van CSW en uiteindelijk directeur geworden van CSW Van der Perre.

Na verloop van tijd mijn vleugels uitgeslagen naar de regio Rotterdam; daar rector geworden van het Laurenscollege in Rotterdam en laatstelijk het Stedelijk Gymnasium Schiedam. Al die jaren wel woonachtig in Middelburg. Momenteel oriënteer ik mij op een vervolg van mijn loopbaan als (interim)schoolleider.

Zoals hierboven al vermeld ben ik gehuwd (met Beatrijs) en wij hebben één dochter; zij woont en werkt in Amsterdam. In Middelburg vervul ik al vele jaren de functie van secretaris-penningmeester van de plaatselijke CDA afdeling.

Binnen de katholieke kerk ben ik als sinds mijn jeugd actief, in de liturgie (acoliet en later lekenvoorganger) en bestuurlijk (bestuur Werkgroep Katholieke Jongeren en veel later voorzitter Interparochiële Vereniging West Zeeuws Vlaanderen).

In de afgelopen jaren was ik daar minder actief bij betrokken, voornamelijk door mijn intensieve professionele functies.

Na een herhaald appèl vanuit de parochie heb ik besloten om een actieve bijdrage te leveren om het katholieke geloofsleven op Walcheren levend te houden en uitzicht te bieden op een vitale toekomst. Dat waren in de pre corona tijden al geen vanzelfsprekendheden en nu zeker niet. We staan als katholieke gemeenschap op Walcheren voor serieuze uitdagingen.

Maar daarbij staan we er gelukkig niet alleen voor. Voor mij is psalm 127 daar leidend bij: 'Als de Heer het huis niet wil bouwen, vergeefs zwoegen daaraan de bouwers.'

Van tijd tot tijd zal het bestuurswerk en zeker het penningmeesterschap voelen als zwoegen. Maar in het vertrouwen dat God ook hierin leidt, wil ik mij graag inzetten.

Paus Franciscus veroordeelt kinderarbeid

Paus Franciscus roept de internationale instellingen op om de oorzaken van kinderarbeid te bestrijden.

Paus Franciscus is tijdens zijn woensdagse openbare audiëntie fel uitgevallen naar organisatoren van kinderarbeid. Aanleiding is de *Werelddag tegen Kinderarbeid* van vrijdag 12 juni 2020, die wereldwijd door de VN wordtr georganiseerd in samenwerking met de *Internationale Arbeidsorganisatie* (IAO). Volgens ramingen van de VN zijn er wereldwijd ongeveer 152 miljoen kinderen die dagelijks verplicht worden te werken. Naar schatting 72 miljoen kinderen verrichten bovendien gevaarlijk werk.

De paus riep de internationale instellingen op om de economische en sociale hiaten op te vullen die aan de basis liggen aan de praktijk van de kinderarbeid, die nauw verwant is met slavernij. Deze instellingen moeten alles doen wat in hun macht ligt om minderjarigen beter te beschermen. „Vele kinderen en jongeren worden gedwongen tot banen waarvoor zij omwille van hun leeftijd niet geschikt zijn.” De paus wijst ook op de extreme armoede bij vele gezinnen, waardoor de kinderen in de kinderarbeid terechtkomen, die vaak veel psychisch en fysiek lijden veroorzaakt. „Wij zijn hier allemaal verantwoordelijk voor”, onderstreepte hij.

Bron: Ketnet

Actie Kerkbalans start extra campagne ter ondersteuning parochies in coronatijd

Nu kerken niet kunnen samenkomen zoals ze gewend zijn, laten ze een ongekennde creativiteit en veerkracht zien. Op allerlei manieren wordt digitaal contact gezocht met kerkleden om ze pastoraal en waar nodig ook diaconaal te steunen. Actie Kerkbalans wil parochies en gemeenten helpen om deze manieren van 'omzien naar elkaar' te blijven ondersteunen en financieel te kunnen bekostigen.

Met Actie Kerkbalans vragen vier kerkgenootschappen elk jaar hun leden om een bijdrage voor de eigen kerk. Dat zijn de Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk, de Oud-Katholieke Kerk en de Evangelische Broedergemeente. Ook deze kerken leveren op dit moment een buitengewone inspanning, stelt Anna Kruse, woordvoerder van Actie Kerkbalans. „Onze parochies en gemeenten zijn voortdurend bezig met het vormgeven van ‘nabijheid’ in de anderhalve-meter-samenleving. Ze doen daarmee fantastisch werk dat veel mensen mentaal en soms ook financieel op de been houdt. Ze geven vorm aan wat kerkleden als een van de belangrijkste waarden van kerkzijn beleven: het omzien naar elkaar.”

Omzien naar elkaar

Deze nieuwe manier van omzien naar elkaar brengt ook extra kosten met zich mee, die parochies en gemeenten zonder aarzelen voor hun rekening nemen. En dat terwijl er juist minder geld binnenkomt omdat er niet gecollecteerd kan worden nu er geen ‘gewone’ vieringen zijn. Daarom ondersteunt Actie Kerkbalans vanaf 5 juni 2020 de plaatselijke kerkgemeenschappen met een fondsenwervingsactie ‘Omzien naar elkaar’. Om alle positieve initiatieven op pastoraal en diaconaal gebied mogelijk te houden, wordt de kerkleden om een extra bijdrage gevraagd. Met zo’n gift ziet het kerklid immers ook om naar de ander die in geestelijke of financiële nood verkeert.

„Samen het werk van de Kerk volbrengen”

„Zoals we met ons geloof en onze beschikbare talenten bijdragen aan het leven van de Kerk, is het tevens onze roeping om van onze financiële middelen te delen met de gemeenschap van de Kerk. De actie Kerkbalans nodigt ons daartoe uit. Alleen samen kunnen we in kracht van de Heilige Geest het werk van de Kerk volbrengen”, zegt mgr. Hans van den Hende, voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

„Omzien naar elkaar betekent elkaar zien door de ogen van God. Omzien naar elkaar is daarom niet zo-maar iets. Het raakt aan onze roeping en heeft te maken met de diepe geloofservaring dat God ons ziet door de ogen van een ander! Ik steun de Extra Actie Kerkbalans om juist in deze tijd het ook financieel mogelijk te maken elkaar te zien door de ogen van God.” (Ds. R. de Reuver, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland).

Kijk voor meer informatie op www.kerkbalans.nl/omzien-naar-elkaar

Vermogen protestantse kerken meer dan een miljard euro

Alle bij de Protestantse kerk in Nederland aangesloten kerkgemeenschappen hebben gezamenlijk een vermogen van meer dan een miljard euro. Dat is door een adviescommissie vastgesteld. Het overgrote deel van dit vermogen is een gevolg van gedane schenkingen aan de kerken.

De onderzoekscommissie adviseert de kerken om het geld niet op te potten, maar te besteden aan kerkelijke en maatschappelijke doelen. Daarbij wordt onder meer gedacht aan de bestrijding van de groeiende armoede. Het bestuur van de PKN heeft inmiddels het advies ingestemd.

Lief en leed

geboorte – doop - eerste communie – vormsel – huwelijk - overlijden

Overleden

Cornelis Lambertus (Kees) Schoof op 4 juni 2020 in Middelburg

Wij wensen de nabestaanden veel kracht en bemoediging toe.

In deze rubriek worden uitsluitend gebeurtenissen opgenomen, die bij de parochie bekend zijn. De redactionele verantwoordelijkheid is niet op deze rubriek van toepassing!

„De tijd zijn wij. Zoals wij zijn, zo is onze tijd”

Aan de gelovigen in het bisdom Breda.

Aan het begin van dit jaar brak het corona-virus uit en verspreidde zich over de hele wereld. In maart bereikte het Nederland. Het ging gepaard met dramatische ingrepen: restaurants en cafés werden in minder dan een uur tijd gesloten en onze kerken gingen dicht voor publieke eredienst. Alleen een uitvaart of huwelijk mocht doorgaan met grote beperkingen. De overheid verzekerde dat hamsteren niet nodig was en dat er voedsel zou zijn in de supermarkt, maar ... ouderen raakten verstoken van contact met dierbaren, ondernemers raakten opdrachten kwijt, werknemers verloren hun baan. We moesten afscheid nemen van familie, of trouwe vrienden, op een manier waar het hart zeer van doet. We gingen onze corona-cijfers vergelijken met die van andere landen.

Langzaam is het besef gegroeid van een nieuwe werkelijkheid. Voor ons als kerk, als parochianen, pastorale teams en bisschoppen, was het een hele vreemde ervaring om niet te kunnen samenkomen voor het sacrament van de Eucharistie en de andere sacramenten. Het is vele eeuwen geleden dat zoiets is voorgekomen en het was heel heftig. Het heeft ons allen veel pijn gedaan dat we de vreugde van Pasen en Pinksteren alleen in beslotenheid konden vieren en met geestelijke communie.

We hebben het toch zo gedaan uit zorg en liefde voor elkaar, een liefde die Christus ons op het hart gebonden heeft. Liefde maakt vindingrijk en er zijn ook mooie en goede initiatieven ontstaan waarmee we elkaar nabij konden zijn. De corona-tijd is een periode geworden waarin mensen meer zijn gaan nadenken over onze consumptiemaatschappij, over wat wezenlijk is in het leven; we zagen dat de natuur herademde. Sinds we in die nieuwe werkelijkheid zijn terecht gekomen hebben we met spanning de maatregelen gevolgd die de overheid aankondigde en steeds bijstelde. Op 20 mei werd duidelijk dat de voor 1 juni aangekondigde versoepeling niet zou worden teruggedraaid. Vanaf die dag zijn de maatregelen voor het kerkelijke leven verspreid in parochies, religieuze gemeenschappen en instellingen. Bij die maatregelen is steeds gekeken naar wat waardig en passend is; en met de inzichten van deskundigen is gekeken naar wat veilig is voor elkaar. We hebben nu te maken met drie onderscheiden maatregelen: nl. voor alle gelovigen, voor de bedienaren en voor de kerkgebouwen.

Daarmee is duidelijk dat iedereen betrokken en verantwoordelijk is voor ons kerkelijk leven. Velen zeggen dat wij een bijzondere tijd beleven, maar dan is het goed te bedenken wat de H. Augustinus zei van zijn tijd en wat eigenlijk altijd geldt: “De tijd zijn wij. Zoals wij zijn, zo is onze tijd”. De bisschoppen hebben gekozen voor een geleidelijke herstart van de publieke vieringen om de nieuwe werkelijkheid goed gezamenlijk te kunnen inoefenen. Zo werden per 1 juni gelukkig weer vieringen mogelijk met 30 personen, en vanaf 1 juli zal dat met 100 personen zijn. Met u kijk ook ik als uw bisschop daar naar uit. De eredienst is dus weer publiek en vanaf vandaag kunnen we ook sacramenteel te communie gaan, ook al is het met extra voorzorgsmaatregelen omwille van veiligheid. Dit wordt de tijd waarin we meer dan ooit mogen beleven en tonen wie wij zijn. Wij zijn leerlingen van Jezus Christus, die ons leven heeft gedeeld, die de dood heeft ondergaan en verrezen is om ons te brengen tot waar we op eigen kracht niet kunnen komen. Het bijzondere van Jezus is dat Hij helemaal verbonden is met God en dat Hij daarom –door zich met mensen te verbinden–, een Nieuw Verbond tot stand kan brengen. Jezus is in heel zijn wezen naar mensen gericht: als Hij zegt dat Hij iets is (zoals we het vandaag in het evangelie horen: Ik ben het Levend Brood), dan is Hij dat voor ons. Hij is het voedsel voor ons leven, en niet alleen voor het lichamelijk leven dat voorbij gaat, maar voor het blijvende, eeuwige leven.

De corona-tijd heeft opnieuw indringend aangetoond, wat voor ieder van ons een zekerheid is, namelijk dat wij eens zullen dood gaan. Maar in dit Brood, dat Hij is, blijft het leven van de mens bewaard. Door dat Levend Brood heb je de kiem van de eeuwigheid in je. Het brood dat Ik zal geven –zegt Jezus–, is mijn vlees ten bate van het leven van de wereld (Joh 6,51). Het is een grote vreugde dat wij op deze Sacramentszondag weer de heilige Communie mogen ontvangen. De tijd die voor ons ligt, wordt anders dan we gewend waren, maar het is onze tijd. Deze tijd is niet moeilijker dan welke andere tijd ook; deze tijd is wat wij ervan maken. Onze tijd is ten diepste niet veel anders dan de tijd waarin Jezus leefde. De mensen die Jezus als eersten hoorden spreken, wisten nog niet waar Hij vandaan kwam. Jezus heeft dat geopenbaard: Hij sprak met mensen op hun manier, over de werkelijkheid van zijn Vader, over de liefde van God. Door het evangelie spreekt Hij nu met ons. Hij zegt: “Zoals Ik door de Vader die leeft, gezonden ben en leef door de Vader, zo zend ik jullie”.

Dit is dus onze tijd om het “geheim van het geloof” gestalte te geven: om het te horen, te vieren en te doen. Het is mijn gebed en wens voor ons allen dat deze Sacraments-dag een dag van geloof is, en dus vooral ook een dag van warmte en liefde en van thuiszijn bij God, die thuis wil zijn bij ons, ook en juist in deze tijd.

*Breda, Sacramentsdag 2020
Mgr. dr. J.W.M. Liesen,
Bisschop van Breda*

h.jobse
uitvaartverzorging

www.basisuitvaart-zeeland.nl
www.hjobse-uitvaart.nl

Bachweg 2 • 4337 XD Middelburg • T (0118) 46 22 05 • E hjobse@hjobse-uitvaart.nl

Op Sacramentsdag kunnen we weer de Communie ontvangen

Voor het eerst sinds het uitbreken van de coronacrisis kan op zondag 14 juni weer de eucharistie worden uitgereikt. Bijzonder is dat juist op deze zondag Sacramentsdag wordt gevierd. Wat is de oorsprong van dit hoogfeest? En wat is de betekenis voor ons nu?

De oorsprong van het hoogfeest van Sacramentsdag ligt in de middeleeuwen. In visioenen aan de heilige Juliana van Cornillon (1192/93-1258) zou de Heer de Kerk gevraagd hebben een speciaal feest in te stellen ter ere van de eucharistie. Juliana was augustines in Luik, waar al langer veel aandacht was voor de eucharistie. Bekend is dat er groepen vrouwen zich wijdden aan de aanbidding, het vurig ontvangen van de communie en werken van naastenliefde. In dat klimaat kon ook de theologie over de eucharistie gedijen en zich verdiepen.

Twintig jaar lang overdacht, bemediteerde en bad zij over de wens van de Heer en besprak die met twee andere vrome vrouwen. Na de instemming van eminente theologen verkregen te hebben, legde zij Jezus' wens voor aan Robert de Thourotte, van 1240 tot zijn dood in 1246 bisschop van Luik.

Het ging om de instelling van een liturgisch feest waarop de gelovigen de eucharistie konden aanbidden, opdat hun geloof zou groeien, zij vooruitgang zouden maken in de beoefening van de deugden en eerherstel geven voor de beledigingen tegenover het Allerheiligste Sacrament.

Zo werd het feest voor het eerst in het bisdom Luik en later in omliggende bisdommen ingevoerd.

Juliana van Cornillon kreeg te maken met flinke tegenwerking en werd zelfs verbannen uit haar klooster. De latere paus Urbanus IV had haar leren kennen toen hij als aartsdiaken in Luik werkte. Hij voerde het in 1264 als verplicht hoogfeest in voor de hele Kerk, hetgeen later nog eens door het Concilie van Vienne (1311-1312) werd bevestigd.

In de instellingsbul, 'Transiturus de hoc mundo' (Alvorens de wereld te verlaten), schrijft paus Urbanus: „Alhoewel de eucharistie elke dag plechtig gevierd wordt, achten wij het juist (...) dat het ten minste eens per jaar met nog grotere plechtigheid gevierd wordt. (...) In deze sacramentele gedachtenis van Christus is Jezus Christus, zij het onder een andere gedaante, in zijn eigen substantie bij ons aanwezig. Toen Hij zou opstijgen ten hemel, zei Hij namelijk: 'Ik ben met u alle dagen tot de voleinding der wereld' (Matteüs 28, 20).”

Hij vroeg één van de grootste theologen uit de kerkgeschiedenis, de heilige Thomas van Aquino (1225-1274) voor dit grote feest liturgische teksten te schrijven die wij nog altijd zingen, waaronder het Pange Lingua en Tantum Ergo. Paus Benedictus XVI noemt ze „meesterwerken waarin theologie en poëzie met elkaar vermengd zijn. Het zijn teksten die de snaren van het hart doen trillen om de lof en dankbaarheid aan het Allerheiligste Sacrament uit te drukken. Terwijl het verstand met bewondering doordringt in het mysterie, erkent het in de eucharistie de levende en waarachtige aanwezigheid van Jezus, van zijn liefdesoffer dat ons met de Vader verzoent en ons het heil geeft.”

„Het Sacrament van Christus’ liefde moet heel het dagelijks leven doordringen.”

Tijdens zijn pontificaat heeft de emeritus-paus meermaals bij de betekenis van Sacramentsdag stilgestaan. Daarbij heeft hij dingen gezegd die juist nu een extra accent hebben gekregen doordat drie maanden lang het deelnemen aan de eucharistieviering en het ontvangen van de Heer onmogelijk was. Het is door velen als een groot en pijnlijk gemis ervaren, zoals ook de bisschoppen in hun Pinksterbrief schrijven. Deze bijzondere omstandigheden bieden een uitgelezen kans om met nieuwe ogen naar de eucharistie te kijken en Gods eucharistische aanwezigheid dieper tot ons door te laten dringen.

In zijn laatste preek als paus op Sacramentsdag spreekt Benedictus XVI over de noodzaak de (onbedoelde) overaccentuering van de eucharistieviering na het Tweede Vaticaans Concilie bij te sturen. Die is „ten koste gegaan van de aanbidding als een daad van geloof en gebed tot de Heer Jezus, die werkelijk aanwezig is in het altaarsacrament. Deze onevenwichtigheid heeft ook weerslag gehad op het geestelijk leven van de gelovigen. Als men namelijk heel de band met de eucharistische Jezus concentreert op het moment van de heilige Mis alleen, loopt men het gevaar de overige tijd en ruimte te beroven van zijn aanwezigheid. Zo ziet men minder de zin van Jezus’ blijvende aanwezigheid onder ons en met ons, een concrete, nabije aanwezigheid te midden van onze huizen, als het Kloppende Hart van de stad, van het land, het grondgebied en zijn verschillende expressies en activiteiten. Het Sacrament van Christus’ liefde moet heel het dagelijks leven doordringen.”

Hij wijst erop dat de eucharistieviering en aanbidding elkaar aanvullen. De ‘eucharistische wake’ voorafgaand aan de heilige Mis, bereidt de harten voor op de ontmoeting, zodat zij er vruchtbaarder door wordt. “Samen langere tijd in stilte bij de Heer verblijven die in zijn sacrament aanwezig is, is één van de meest authentieke ervaringen van ons Kerk-zijn, die complementair begeleid wordt door die van de eucharistieviering waar naar Gods woord geluisterd wordt, gezongen wordt, waar men samen tot de tafel van het Levensbrood nadert. (...) Dierbare vrienden, de trouwe ontmoeting met de eucharistische Christus in de zondagsmis is essentieel voor de weg van het geloof, maar laten we ook proberen de Heer regelmatig te bezoeken, die aanwezig is in het tabernakel! Als we in aanbidding naar de geconsacreerde hostie kijken, ontmoeten wij de gave van Gods liefde, ontmoeten wij het Lijden en het Kruis van Jezus evenals zijn Verrijzenis. Het is precies door onze blik van aanbidding dat de Heer ons tot Hem trekt in zijn mysterie, om ons om te vormen zoals Hij brood en wijn omvormt.”

Zo vormde Hij mensen als Moeder Teresa en Peerke Donders, die hun kracht putten uit de momenten van stil samenzijn met Jezus in de eucharistie.

Paus Franciscus moedigde ons vorig jaar in zijn preek van Sacramentsdag aan diezelfde beweging te maken: „In onze stad die hongert naar liefde en aandacht, die lijdt onder ontwaarding en verwaarlozing, tegenover de vele eenzame bejaarden, gezinnen in problemen, jongeren die moeilijk hun kost kunnen verdienen en hun dromen voeden, zegt de Heer u: geef jullie ze maar te eten. En je kunt antwoorden: ik heb weinig, ik ben er niet toe in staat. Dat is niet waar, het weinige dat je hebt, is veel in de ogen van Jezus als je het niet voor jezelf houdt, als je het waagt. En je bent niet alleen: je hebt de eucharistie, het Brood voor onderweg, het Brood van Jezus.”

En dat is waar we op Sacramentsdag, méér nog dan anders, bij stilstaan.

Franciscus en Clara

Het nieuws ligt op straat. Iedere goede journalist leert het al op dag één van zijn journalistieke opleiding en zal het nadien vaak aan den lijve ondervinden.

In een tuin bij een woning in de Vlissingse Hofwijk troffen we Franciscus en Clara aan. We hebben het op de gevoelige plaat vastgelegd. Beide beeltenissen zijn ontworpen door wijlen Martine Buitink uit Middelburg.

Foto: © Peter Vrancken

Aanmeldprocedure voor een zondagse viering in juni

Middelburg (H.H. Petrus- en Pauluskerk)

U belt op dinsdag- of donderdagochtend tussen 9.30 uur en 11.30 uur naar het secretariaat: telefoonnummer 0118 -612860. De medewerk(st)er noteert dan uw naam voor de eerstvolgende zondag.

Vlissingen (Onze Lieve Vrouwekerk)

U belt op donderdag- of vrijdagochtend tussen 9.00 uur en 11.30 uur naar het secretariaat: telefoonnummer 0118- 412247. De medewerk(st)er noteert dan uw naam voor de eerstvolgende zondag.

Amerikaanse jezuïet -en zwart- schrijft indringend essay

Hoe lang nog, Heer? Met dit citaat uit psalm 13 begint jezuïet Mario Powell een aangrijpend essay over George Floyd en diepgeworteld racisme.

Hoe lang, Heer? Het onrecht heerst, en armen zijn met wanhoop geslagen. George Floyd, maar ook Ahmaud Arbery. Breonna Taylor. Oscar Grant. Hoe lang, Heer, zult gij mij blijven vergeten, hoe lang nog verbergen uw aanschijn voor mij? Eric Garner. Trayvon Martin. Tamir Rice. Emmett Till.

Namen die we kennen en woorden van Psalm 13. Na de dood van nóg een zwarte man zijn het ook mijn woorden. De psalmist is boos en vraagt zich af waarom God niet tussenbeide is gekomen. In die vroeger dagen vulde de stank van het kwaad de neusgaten van God. God rook het, proefde het. Zoals het vroeger was, zo is het vandaag weer.

Als 38-jarige zwarte priester-jezuïet weet ik hoe het ruikt. Het stinkt. Deze stank en de reacties die deze oproept bij zwarte Amerikanen kun je onmogelijk vermijden. Het is als een vreemde, bittere vrucht. De video waardoor de wereld getuige kon zijn van de moord op George Floyd, stinkt ook. „Ik heb periodes van verlamming, ongeloof, woede, verdoofdheid, angst en wanhoop sinds ik naar die pijnlijke 9 minuten keek.,,

Boos en bang

Ik voel me verlamd omdat ik niet in de gemeenschap ben waarop ik normaal gesproken vertrouw om deze smerigheid te verwerken. Ik kan niet geloven dat de dood van George Floyd gewoon weer een zwart mannelijk lichaam is dat vlak voor mijn ogen is gebrutaliseerd en vermoord. Ik ben boos op de banale en halfzachte uitspraken die door velen, waaronder te veel katholieke leiders, zijn gedaan. Ik ben verdoofd door het grote aantal vergelijkbare gebeurtenissen.

Maar voor mij is er iets nieuws in deze ervaring. Het is de angst die ik voel, niet alleen voor mezelf of voor zwarte Amerikanen in het algemeen, maar vooral voor de tachtig jonge zwarte kinderen op de middelbare school in Brooklyn waar ik leiding mag geven. Ik ben bang voor wat deze zomer voor hen en andere zwarte kinderen uit het centrum van Brooklyn in petto heeft.

Ik ben bang dat zonder zomerbanen of -kampen, en geconfronteerd met overtrokken politiek, meer zwarte jongeren confrontaties hebben met politieagenten, confrontaties die vaak niet goed aflopen voor mensen die er uitzien als zij.

Als zwarte jezuïet in een blanke wereld

Ik moet toegeven dat er momenten waren dat ik het moeilijk vond om de wanhoop op afstand te houden. In die 9 minuten lijken mijn woorden die deze zwarte en bruine kinderen vertellen hoeveel ik van ze houd, hoeveel ze gewaardeerd worden, leeg te worden. Maar deze kinderen zijn al geliefd; ze weten dat ze geliefd zijn als kinderen van God. Ja, daar moeten we allemaal aan herinnerd worden, maar in het licht van deze 9 minuten moet hun niet alleen verteld worden dat ze geliefd zijn. Het zijn niet zij die deze boodschap nodig hebben, maar onze wereld, ons land en onze medewerkers. Misschien, jij ook wel.

Als zwarte jezuïet en priester leef ik vooral in een blanke wereld. Het mijn last, mijn verantwoordelijkheid en taak om over dit soort gebeurtenissen te praten met mijn blanke broeders en zusters.

Deze gesprekken krijg je na elke sensationele zwarte dood. Soms willen mijn vrienden en medewerkers gewoon praten. Soms bellen ze om me te horen. Meestal vanuit een verlangen om te begrijpen of om op een of andere manier actie te ondernemen.

Ik moet toegeven dat ik deze gesprekken vaak vermijd – en niet omdat deze mensen voor mij onbelangrijk zijn of omdat deze zaken niet besproken hoeven te worden. Ik vermijd ze omdat ze zo vermoeiend zijn. En ze zijn vermoeiend omdat ik merk dat blanke mensen zich rustig met deze kwesties kunnen bezighouden, ze persoonlijk of via de sociale media kunnen bespreken en zich dan weer kunnen terugtrekken naar hun alledaagse beslommeringen. En ik kan dat niet. De leerlingen van wie ik houd en voor wie ik verantwoordelijk ben, kunnen dat ook niet. Zwart Amerika kan dat niet. Ik ben uitgeput omdat we niet uit deze pijnlijke cyclus kunnen losbreken. En ik ben het beu.

Verandering buiten vereist verandering vanbinnen

Natuurlijk moeten we ons onrechtvaardige systeem veranderen. We moeten de structuren veranderen die voorkomen dat zwarten stemmen. Het onderwijs in achterblijvende gebieden moet worden verbeterd. We moeten onrechtvaardige wetten veranderen die economische ongelijkheid veroorzaken. Het strafstelsel moet worden hervormd. Dit alles blijft waar.

Maar hoe komt zo'n verandering tot stand?

Simpel gezegd zullen deze structuren niet veranderen totdat blanke Amerikanen – individuele blanke Amerikanen – dicht bij zwarte en bruine mensen komen. Totdat je zelf de stank van het kwaad ruikt die wij ruiken, tot de geur van die vreemde, bittere vrucht je neusgaten vult en je verhindert de zoete geuren van de wereld in te ademen; tot je in die 9 minuten een zwarte man als broer ziet en je je niet uit zijn lijden terugtrekt; tot je de pijn van die knie in je eigen nek kunt voelen en het plotseling moeilijk vindt om voor je computerscherm te ademen; tot die tijd zal er niets veranderen. Deze structuren zullen niet veranderen totdat dit lichaam een naam en een relatie met je heeft. Het is het tere vlees van deze zwarte lichamen waar Amerika dicht naartoe moet groeien.

En laat ik duidelijk zijn: dit is christendom. Dit delen in de ervaring van anderen is wat het betekent om één lichaam in Christus te zijn. Ik verzin dit niet. Hier zijn de woorden van paus Franciscus: *De christelijke leer... is levend*, benadrukt hij. *Hij weet wat het is om onzeker te zijn en tot leven te worden gewekt.*

Dit betekent dat het christendom vlees heeft, adem, een gezicht. In de woorden van de paus heeft het christendom een *lichaam dat beweegt en groeit, het heeft vlees op de botten: het wordt Jezus Christus genoemd*. Het wordt ook George Floyd en Sandra Bland en Trayvon Martin genoemd.

Het is het tere vlees van deze zwarte lichamen waar Amerika dicht naar toe moet groeien. Het is Jezus zelf in het vlees van de zwarte en bruine kinderen in mijn school in Brooklyn en andere scholen in dit hele land. Dat moet dit land leren begrijpen.

Dan pas is er Pasen voor Amerika

Hoe lang, Heer?

*Hoe lang zal ik eenzaam op raad moeten zinnen,
draag ik van dag tot dag zwijgend mijn droefenis?
Hoe lang zal mijn vijand mij uit blijven dagen?*

Psalm 13 is de kreet van zwarte Amerikanen. We roepen hem al eeuwenlang. Maar we kunnen het niet langer alleen doen. Totdat jij dicht naar ons lijden toegroeit, tot het je ogen en oren, je geest en je hart vult, tot jij met zwarte Amerikanen losbreekt van het kruis, kan er geen Pasen zijn voor Amerika.

Bron: Ketnet

**Wekelijks voor aantrekkelijke tarieven adverteren
in deze nieuwsbrief?**

**Neem contact op met Herman Maas
telefoon 0118 – 43 03 77**

SHOP 54

Damesmode

**zomer jassen
nu met
50% korting!**

Scheldestraat 54 Vlissingen
www.shop54.nl

gedenken... gedachten vormgeven

van Dalen
Natuursteen Walcheren

bit by bit
SOFTWARE-COACHING

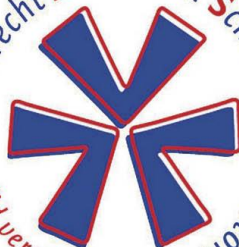
SOFTWARE OPLEIDINGEN

Word	Excel
PowerPoint	Access
Outlook	Windows
Photoshop	Illustrator
AutoCAD	Inventor

Goes & Bergen op Zoom
Info: 0164 230 209 | info@bitbybit.be
www.bitbybit.nl

Familie recht • lid vereniging van • Advocaten • Scheidingsmediators

**SCHIJVENAARS & AERTS
ADVOCATEN**

ook voor:

- Strafrecht
- Arbeidsrecht
- Ondernemingsrecht
- Echtscheidingen

**gratis
inlooppreekuur
maandag van
14.00 tot 16.00 uur**

Paul Krugerstraat 34 - Vlissingen
tel. 0118 - 41 40 79

WWW.SCHIJVENAARSENAERTS.NL

Veldman Consulting

**Arbeidsdeskundig
onderzoek & advies**

Check: veldmanconsulting.nl

**In onze nieuwsbrief leest u vooral nieuws
dat u nergens anders leest!**

Wel of niet naar de kerk

Sinds afgelopen zondag kan er weer wekelijks op de zondag een viering worden bijgewoond in de HH. Petrus- en Pauluskerk in Middelburg en de Onze Lieve Vrouwekerk in Vlissingen. Maar er gelden regels, veel regels zelfs, niet alleen in de kerk, maar ook om zelfs maar in de kerk te komen. Zo moet je je vooraf telefonisch aanmelden bij de secretariaten van de parochiekernen.

Tekst: Peter Vrancken

Foto: © Jeannette Vrancken

De animo was afgelopen zondag (nog) niet groot. Ongeveer vijftientig kerkgangers in Vlissingen, achttien in Middelburg. En dat, terwijl er toch in iedere kerk dertig kerkgelovigen mochten meevieren. Om die parochianen te kunnen ontvangen, was er de voorafgaande week hard gewerkt door vrijwilligers om de kerken zodanig in te richten, dat deze voldeden aan de opgestelde richtlijnen.

In de Onze lieve Vrouwekerk werden per bank 2 plaatsen gereserveerd voor kerkgangers. Foto: © Jeannette Vrancken

Waarom niet?

We informeerden bij twee parochianen waarom zij zondag niet naar de kerk zijn gegaan. Een Middelburgse was kort en bondig: „Ik kijk het voorlopig eerst nog even aan.” En een Vlissingse parochiaan: „ik behoor tot een risicogroep en kom vanaf maart al nauwelijks meer buiten. Ik ga geen enkel risico nemen, want ik vrees, dat ik corona en een IC-opname niet zal overleven.”

Waarom wel?

Maar er waren dus ook parochianen, die voor een echte viering kozen en geen eucharistieviering via de televisie volgden. „Moedig en dapper”, noemde pastoor Fons van Hees hen bij de verwelcoming in de H. Maria Magdalenakerk. Deze eucharistieviering was overigens online te volgen, ook nu weer met enkele haperingen in het geluid

Communie

Vanaf volgende zal er weer communie worden uitgereikt, met behulp van een pincet en nadat de ontvanger de handen heeft gedesinfecteerd. Pastoor Fons van Hees kan zich voorstellen dat er parochianen zijn die dat vreemd vinden. „Maar”, aldus Van Hees, „in de middeleeuwen gebeurde het ook al zo.” Bovendien draagt de pastor een gezichtsscherm.

Politiek speelt met de vrijheid van godsdienst

Kerken moeten niet enthousiast weer gaan opstarten. Dat was het devies van premier Mark Rutte tijdens een persconferentie woensdag, na het wekelijks crisisberaad. Het is de zoveelste keer dat de politiek met de vrijheid van godsdienst speelt met corona als excuus. En het is ook de zoveelste keer dat de kerken, moskeeën en synagogen dit braaf over zich heen laten gaan. Het is tijd voor een beschaafde opstand.

Tekst: Frank G. Bosman (Katholiek.nl)

Sinds 1 juni mogen musea, bioscopen en de horeca weer open, zij het met een maximum van 30 personen. Kerken, moskeeën en synagogen plannen maakten om zich bij deze verlichting aan te sluiten. Zo publiceerden zowel de PKN als de RKK de afgelopen tijd coronaprotocolen die het kerkelijk leven in goede en veilige banen moeten leiden. Maar dat kan niet op veel sympathie van de premier rekenen: „Ondanks de uitbreiding naar dertig mensen, is het toch verstandig op een heel kleine bezetting te draaien.”

Waarom alleen kerken?

Dat advies lijkt mij een discriminatoir karakter hebben. Waarom mogen musea, cinema's en restaurants wel gewoon open met 30 personen, maar zouden de kerken daar, vrijwillig nog wel, van af moeten zien? De enige goede reden om de kerken (en andere 'kerkgenootschappen', waaronder moskeeën en synagogen) anders te behandelen dan de rest van de samenleving is als daar een objectieve reden voor is, bijvoorbeeld meer gevaar voor de volksgezondheid. Op dat laatste lijkt Rutte te hinten. Want hij verwees in zijn persconferentie naar de recente uitbraak in een kerk in Frankfurt: „Ook bij kerkdiensten in Duitsland zijn helaas weer dingen misgegaan' en 'er zijn gewoonrisico's met kerkdiensten.”

Daarnaast verwees de premier naar eigen land: „Je ziet dat op sommige plekken in Nederland een behoorlijke virusuitbraak is geweest in kerken. Op dit moment lijkt het mij verstandig als kerken met zo weinig mogelijk mensen bijeen komen. We moeten echt heel zorgvuldig zijn.” Op de vraag om welke uitbraken het zou gaan, moest de premier het antwoord schuldig blijven: „U kunt op de kaart van Nederland terugvinden waar dat precies is geweest.” Rutte verwees waarschijnlijk naar een discussie uit maart van dit jaar toen in Nederland een stemming ontstond dat de kerken extra gevaarlijk waren.

Echter, het wordt inmiddels steeds duidelijker dat het gaat om slecht geventileerde ruimtes die extra besmettelijk zijn, om het even of dat een kerk, een bar of een bioscoop is (zie nieuwscheckers.nl en Volkskrant). Natuurlijk zijn kerkgebouwen met hun vaak verouderde of zelfs afwezige ventilatiesystemen extra gevoelig voor verspreiding van het virus, maar dat geldt ook voor veel seculiere ruimtes, die vaak worden gekoeld door middel van een airco-systeem, dat sowieso al bekend staat om de verspreiding van ziektekiemen.

Bittere smaak

Hiermee is het verschil tussen kerken en andere openbare gebouwen weggefallen. Rutte kan dus geen onderscheid maken tussen kerkelijke en seculiere gebouwen op basis van het idee dat kerken het virus sneller verspreiden dan bars en hotels.

Wat overblijft is een bittere smaak in de mond, de vieze smaak van politiek dedain richting de georganiseerde religie. En het branden van een kaarsje in een Haags kerk spoelt die smaak niet weg. In de ogen van veel Haagse politici en beleidsmakers, maar ook in die van de Amsterdamse zelfbenoemde intellectuele elite en in die van de Hilversumse programmamakers overheerst, nog steeds en misschien zelfs steeds meer, een onrealistisch beeld van religie in het algemeen en van kerken in het bijzonder. En dat wreekt zich in deze coronacrisis.

Het beeld dat Hilversum, Amsterdam en Den Haag uitzenden over religie varieert van 'hoort achter de voordeur' (Rutte in 2008) tot 'iedereen moet zelf geloven wat ie wil' (Hooghiemstra in 2019). Het maatschappelijk belang van de kerkelijke organisaties – bron van sociale cohesie en vrijwilligerswerk – is ondergeschikt aan het idee van gelovigen als achterlijke middeleeuwen die vergeten zijn door de Verlichting te gaan. Tezamen met het – onterechte – sentiment dat kerken 'vies' zijn, namelijk relatief grote bronnen van besmetting, levert dit een politiek klimaat op waarin zo ongeveer alle sectoren van de samenleving voorrang hebben op de kerken.

Vrijheid van Godsdienst

Dit raakt echter nog een veel dieper liggende kwestie, namelijk de Vrijheid van Godsdienst, artikel 6 van de Nederlandse grondwet. Artikel 6.1 regelt het recht voor iedereen in Nederland vrij zijn of haar godsdienst te belijden, 'behoudens ieders verantwoordelijkheid van de wet'. De kerkgebouwen mogen immers geen vrijplaats voor criminaliteit worden. Artikel 6.2 bepaalt dat de overheid regels mag stellen, o.a. 'ter bescherming van de gezondheid' (denk: corona), maar alleen 'buiten gebouwen en besloten plaatsen' (denk: kerkgebouw). De overheid mag zich dus bemoeien met de parkeerplaats voor de kerk, maar niet met het kerkgebouw zelf (behalve de bepaling onder 6.1).

De breedte van de Vrijheid van Godsdienst is natuurlijk niet absoluut, maar tevens zijn de grenzen lastig te bepalen. Zo stelde de Raad van State in een notitie van 7 mei dat de overheid best bepaalde regels mag stellen aan kerkgangers en kerkgebouwen. Zo mag de overheid eisen dat de brandveiligheidsvoorschriften worden nageleefd en die stellen ook een maximum aantal bezoekers aan een (kerk)gebouw. De Vrijheid van Godsdienst wordt daarmee op zich niet geschonden. Maar in dezelfde notie zegt de Raad ook dat het maximeren van het aantal kerkgangers vanwege corona alleen kan worden geregeld door een (spoed)wet en niet – zoals nu gebeurt – door een noodverordening. Dit omdat via het aannemen van een wet het democratisch systeem van checks and ballances wordt doorlopen, iets dat bij een noodverordening niet gebeurt, juist vanwege de tijdnood. De Raad merkt bovendien op dat de maatregelen die de kerken raken nu al tien weken gelden, en dat is erg ruim om onder de kop 'nood' te worden gemoffeld.

Kritisch

En dat is anderen ook al opgevallen. In het radioprogramma Dit is de Dag was hoogleraar algemene rechtswetenschap Jan Brouwer al kritisch op de juridische houdbaarheid van veel van de coronamaatregelen. Maar vooral de aantasting van de Vrijheid van Godsdienst valt hem op. Hij zegt daarover: „Daar klopt juridisch helemaal niks van. Ik snap de achtergrond van de maatregelen om kerkdiensten te verbieden heel goed, maar als je aan de kerken had gevraagd om tijdelijk te stoppen met kerkdiensten, dan hadden ze dat ook gedaan. We hebben tenslotte ook het handen schudden niet verboden, maar gevraagd dat niet te doen.”

De druk die op de kerken gelegd worden om zich te schikken in de coronamaatregelen is één, het gemak en de gedweeheid waarmee de kerkelijke leiding zich hierin schikt, is twee. Natuurlijk is het van het grootste belang dat rooms-katholieken en protestanten zich houden aan de regels van het RIVM, niet alleen omdat dit nodig is om de pandemie te beheersen, maar ook omdat gelovigen nu eenmaal burgers zijn van de Nederlandse staat, die zich aan het seculier gezag te gehoorzamen hebben binnen een democratisch rechtsstelsel. En ja, er is veel verdriet onder gelovigen en dat gevoel wordt gedeeld, maar niemand protesteert. Geen bisschop neemt de Vrijheid van Godsdienst in de mond. Geen classispredikant waarschuwt voor het frame waarin de kerken zich hebben laten vangen.

Vertrouwen

En natuurlijk, Mark Rutte en zijn regering vertrouwen we een voorlopige opschorting van de grondwettelijke vrijheden wel toe. Rutte mag een rasliberaal zijn, maar hij is geen inherente religiehater. Bovendien neemt de ChristenUnie deel aan het kabinet en die past wel goed op. Maar het nadeel van 'tijdelijke noodmaatregelen' is dat ze ongemerkt semipermanent kunnen worden, zeker als er geen hard criterium geven is wanneer ze worden afgeschaft. En doordat niemand weet hoe de pandemie zich zal ontwikkelen, is zo'n harde deadline ook moeilijk te geven.

In 2021 komen nieuwe verkiezingen, en die zullen wel doorgaan. Maar stel dat na de verkiezingen de regering in handen komt van politici die religie principieel wantrouwen en gelovigen even principieel als een soort tweederangsburgers beschouwen. Vinden we het dan nog steeds oké dat deze 'tijdelijke noodmaatregelen' van kracht zijn? Ik denk 't niet. De grondwet is precies bedoeld om dergelijke fluctuaties tussen regeringsperiodes te voorkomen. Daar moeten we niet aan morrelen.

Beschaafde opstand

Het is tijd voor een beschaafde opstand. Laten we de Vrijheid van Godsdienst verdedigen, zonder het RIVM te weerstreven. Artikel 6 is, net als de andere artikelen, te waardevol sluipenderwijs te verliezen.

Geen enkele coronabesmetting (meer) in het Vaticaan

Vaticaanstad werd vorige week zaterdag officieel coronavrij verklaard.

Op het hoogtepunt van de coronapandemie was een dozijn bewoners en medewerkers van de diensten van Vaticaanstad en de Heilige Stoel met corona besmet. Dit weekend kon het Vaticaan met enige trots meedelen dat de laatste sporen van het coronavirus waren verdwenen bij de laatste persoon die nog besmet was. Momenteel is er dus geen enkele medewerker van de Heilige Stoel of Vaticaanstad nog besmet.

In verhouding tot de bevolking behoorde de pauselijke staat met zijn dozijn besmettingen tot de top van meest getroffen landen. Gezondheidsverantwoordelijken beseffen echter goed dat de huidige maatregelen moeten volgehouden worden om een terugval te beletten.

SCHILDERWERKEN

de Cock bv

Nieuwe kleverskerkseweg 1

Postbus 8049

4330 EA Middelburg

Telefoon 0118-612940

www.decockbv.nl

Kwaliteit sinds 1937

BOEKEN
E-BOEKEN
TIJDSCHRIFTEN
TOURISTSHOP
CADEAUS
KRANTEN
DVD's
ZEELANDICA

deDRVKKERY

Markt 51 · Middelburg · T 0118-886886

www.drukkerijmiddelburg.nl

Schilders- en afwerkingsbedrijf

franse bv

Johan Frisostraat 26

4434 AC Kwadendamme

Telefoon (0113)-649361

Fax (0113)-649777

Internet www.schildersbedrijffranse.nl

E-mail fransebv@zeelandnet.nl

Meer dan een kleurtje

slapen...

jaap de jonge

VAN DER SPIEGELSTRAAT 60 4461 PK GOES 0113-215729

STOMERIJ

"AQUA-RETTE"

PAUL KRUGERSTRAAT 146-148

TEL. 0118-419165

VLISSINGEN

Reageren op een artikel?

Mail de redactie: rkwalcheren@zeelandnet.nl

Christenen in Midden-Oosten vervolgd langs alle kanten

De christenen van Karemlesh in Irak wisten alsnog hun oogsten te redden, nadat hun velden in brand gestoken waren.

Tekst: Benoit Lannoo (Kerknet)

Rond Karemlesh, een van oudsher Assyrisch-christelijke vestiging, twintig kilometer ten oosten van het Iraakse Mosul, werden begin vorige week de graanvelden in brand gestoken. Gelukkig wisten de boeren van Karemlesh het vuur te isoleren door met hun tractoren sleuven in de velden rondom de brandhaarden te trekken en valt de schade al bij al gelukkig mee.

Maar wie sticht brand in graanvelden net voor de oogst?

Het incident heeft wellicht te maken met gespannen relatie tussen de Koerden die het noorden van Irak besturen en de regering in Bagdad. Naar verluidt verkopen de christenen van Karamlesh hun graan liever aan opkopers uit Bagdad omdat deze meer Iraakse dinars per kilogram bieden, wat de Koerdische regering in Erbil dan weer allerm minst bevalt.

Maar bewijs wie de pyromanen waren, is er nog niet

Net zomin is er nu al duidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor de ontvoering van en moord op het echtpaar Hourmouz en Şimone Diril in Meer, zowat honderdvijftig kilometer nooderlijker, in de zuidelijke Turkse provincie Şırnak. De Koerdische bevrijdingsorganisatie PKK blijft communiqués verspreiden om haar betrokkenheid in de misdaad te ontkennen. Het bejaarde christelijke koppel verdween begin januari en inmiddels werd het lijk van Şimone teruggevonden.

Het jongste communiqué is ondertekend door Murat Karayılan, de hoogste militaire leider van de PKK. Karayılan zegt het echtpaar persoonlijk te kennen van toen hij in de bergen rond Meer actief was en noemt de *muhtar*- Hourmouz was een tijdlang burgemeester of *muhtar* van Meer- een vriend van hem en van de beweging. „Toegegeven: hij was onze bondgenoot, maar hij was niemands vijand.” Toch wordt gevreesd dat die pro-Koerdische sympathieën de Dirils het leven heeft gekost.

Wanhopige oproep

De zoon van Hourmuouz Diril, de Chaldeeus-katholieke priester Remzi Diril uit Istanbul, deed via Facebook een wanhopige oproep aan de Turkse autoriteiten „om meer te doen om zijn vader terug te vinden. *Het is intussen maanden geleden dat mijn vader verdween en er is nog altijd geen spoor van hem. Er zijn ook blijkbaar ook geen autoriteiten om hierover aan te spreken. Waarom is dat?*”

Het ziet ernaar uit dat de Dirils slachtoffer werden van bendes in de streek die de Turkse politiek ondersteunen.

Uitnodiging: Ketikoti dialoog aan uw keukentafel? **Op 1 juli samen eten en in gesprek over gastvrijheid en burgermoed**

Aan uw eigen keukentafel met familie en/of vrienden eten en een ongewoon gesprek voeren? Dat kan op 1 juli met de Ketikoti Tafel Tas. Met een Antilliaanse/Surinaamse maaltijd en prikkelende vragen daagt Ketikoti Tafel Collectief Middelburg Zeeuwen uit ervaringen, gevoelens en inzichten die samenhangen met ons gedeelde slavernijverleden te delen. En dit keer gewoon thuis aan de keukentafel, in goed gezelschap en corona-proof. De Ketikoti Tafel Tas is dinsdag 30 juni op diverse plekken in Zeeland af te halen.

De datum 1 juli (1863) markeert de feitelijke afschaffing van de slavernij in de toenmalige Nederlandse koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen. Dit wordt in Zeeland (en in heel Nederland) jaarlijks gevierd met Ketikoti (verbreek de ketens). Vorig jaar kwamen ruim 100 witte en zwarte Zeeuwen en alle kleuren daartussenin in bij elkaar om tijdens een maaltijd met elkaar persoonlijke ervaringen, herinneringen en gevoelens te delen aan de Ketikoti dialoogtafel. Helaas zijn deze bijzondere ontmoetingen door de Coronarestricties niet meer mogelijk. Omdat we het belangrijk vinden ook dit jaar aandacht te vragen voor ons gedeelde slavernij- en koloniale verleden, verhuist de Ketikoti Tafel naar de privésfeer, naar mensen thuis. Daar kan in het gezin of met huisgenoten, enkele vrienden of kerkelijke contacten worden gesproken over het thema 'Gastvrijheid en Burgermoed'.

In de Ketikoti Tafel Tas voor thuis zit een (bijna) kant en klare maaltijd (vegetarische pindasoep met bananenballetjes en boyo) en materiaal om een dialoog op gang te brengen. Dit materiaal bestaat uit audiovisuele appetizers en drie enveloppen met dialoogvragen. Het verhaal is Zeeuws getint. Dat de VOC zich schuldig maakte aan slavenhandel is bekend. Maar er zijn gelukkig ook verhalen over Zeeuwen die tegen slavernij waren gekant. In hoeverre zijn die verhalen en is het gedrag van die Zeeuwen inspirerend voor gastvrijheid en burgermoed vandaag en het vormgeven aan een samenleving vrij van discriminatie en racisme?

Het Ketikoti (t)huispakket is geschikt voor het hele gezin en kost 4,- euro per persoon (met een minimale afname van twee personen). Na aanmelding en betaling (voor 18 juni) is de Ketikoti Tafel Tas op dinsdag 30 juni af te halen bij de diverse afgiftepunten in Zeeland. Ga voor meer informatie, de afgiftepunten en bestellen naar ketikotitafel.nl/middelburg. *Ketikoti Tafel is een initiatief van Mercedes Zandwijken en Machiel Keestra. Ketikoti Tafel is een nieuwe traditie waarbij middels het uitwisselen van persoonlijke ervaringen stil gestaan wordt bij de hedendaagse gevolgen van het Nederlandse slavernijverleden. De dialogen vinden door heel Nederland plaats. Voorheen bij kennisinstellingen, overheden, maatschappelijke en onderwijsinstellingen, stadsarchieven en bibliotheken. We zijn verheugd over het feit dat we nu met de Ketikoti Tafel Tas bij mensen thuis mogen 'binnenkomen'.*

Nieuwsbrief H. Maria Parochie Walcheren

Natuurlijk als eerste met het laatste nieuws!

Missionaire kansen in Coronatijd: twee webinars met Fr. Mallon

De conferentie ‘De Missionaire parochie – Als God renoveert’, die op 24 en 25 maart jl. gehouden zou worden, is tot nader order helaas uitgesteld. Op zijn vroegst zal de conferentie vanwege de coronamaatregelen gehouden worden in het najaar van 2021. Totdat er een fysieke ontmoeting met grote groep veilig kan plaatsvinden, wordt er in samenwerking met verschillende partners een programma opgezet om het proces van parochievernieuwing te stimuleren. Hiertoe wordt in juni 2020 een aanzet gegeven met een tweetal webinars, waaronder een voor priesters, diakens en degenen die daarvoor worden opgeleid.

Fr. James Mallon, tevens de hoofdspreker van de conferentie en auteur van het boek ‘Als God renoveert’, is bereid gevonden om een bijdrage te leveren aan twee webinars. “Wij zijn blij dat we fr. James Mallon op deze manier toch enigszins op Nederlandse en Belgische bodem kunnen verwelkomen”, zo laat de organisatie weten via de website missionaireparochie.nl. „Hij zal ons doen inzien en hopelijk inspireren, dat er juist in deze tijd enorme kansen liggen voor de missionaire opdracht van de Kerk. Een voorbeeld hiervan zijn de kansen die er zijn in de digitale wereld. Het feit dat deze bijeenkomsten nu op korte termijn online gehouden kunnen worden, onderstreept dit nog maar eens.”

Webinar voor alle belangstellenden

Op maandagavond **22 juni 2020 om 20:00 uur** wordt een tweede webinar gehouden, eveneens met fr. James Mallon voor iedereen die een ticket heeft voor de conferentie en alle overige belangstellenden. Het onderwerp van dit webinar is ‘hoe een parochie juist in de coronatijd haar missionaire opdracht kan vervullen’.

Het webinar duurt een uur. Na het webinar op maandagavond 22 juni is er om 21:00 uur optioneel de gelegenheid om in kleine groepen online (ca. 20 min) over het webinar door te spreken.

Vooraf inschrijven noodzakelijk

Beide webinars worden gehouden in het Engels, waarbij indien gewenst vertaling plaatsvindt in het Nederlands en in het Frans. Deelname aan het webinar is gratis, maar een bijdrage in de kosten wordt op prijs gesteld.

- Lees het hele [nieuwsbericht](#) en schrijf je direct in.

Reageren op een artikel in deze nieuwsbrief?
Stuur uw e-mail naar rkwalcheren@zeelandnet.nl

Agenda

- **Iedere werkdag om 09.00 uur**
Eucharistieviering vanuit diverse parochies van KRO-NCRV. Te zien op <https://www.rkwalcheren.nl/vieringen> of volg deze via de [website](#) en deze [facebookpagina](#) van KRO-NCRV.
-
- **Woensdag 24 juni 2020**
Vergadering parochiebestuur in de pastorie in Middelburg.
  - **Zondag 5 juli 2020 (11.00 uur)**
Installatie van pater Thaddeus de Deckere in de H. Maria Magdalenakerk in Goes door drs. Geerten Kok van het Bisdome Breda. Voor het bijwonen van deze viering is aanmelding vooraf verplicht. U leest hier in een van de komende nieuwsbrieven meer over.
  - **Zondag 6 september 2020 (15.00 uur)**
Eucharistieviering voor Spaanssprekende parochianen in de H.H. Petrus en Pauluskerk in Middelburg. De viering begint om 15.00 uur, de kerk is open vanaf 14.00 uur. Voorganger is pastor Federico Ceriani. Medewerking wordt verleend door de zanggroep Misa Criolla onder leiding van Carla Nieuwdorp-Martens.

Tot besluit

***Omzien naar elkaar doen we samen.
Geef voor je eigen kerk!!***

INFORMATIE H. MARIA PAROCHIE

website: www.rkwalcheren.nl

Openingstijden secretariaten

Parochiekern Middelburg

Dinsdag en donderdag

09.30-11.30 uur

Telefoon: 0118 - 612860

Lombardstraat 1

4331 AA MIDDELBURG

secretariaat.middelburg@rkwalcheren.nl

Pastores

(telefonisch bereikbaar via de beide secretariaten):

Fons van Hees, Ria Mangnus en Alida van Veldhoven

pastores@rkwalcheren.nl

de individuele e-mailadressen en telefoonnummers vindt u [hier](#)

Parochiekern Vlissingen

Donderdag en vrijdag

9.00-11.30 uur

Telefoon: 0118 - 412247

Singel 106

4382 LC VLISSINGEN

secretariaat.vlissingen@rkwalcheren.nl

Parochiebijdragen

Middelburg

NL42 INGB 0000 6586 70

t.n.v. H. Maria Parochie

Walcheren

Vlissingen

NL28 INGB 0008 0339 29

t.n.v. H. Maria Parochie

Walcheren

Telefoon in noodgevallen

► 06 53 63 71 30

Bijdrage aan Caritas Walcheren

NL82 RABO 0117 0296 61

DISCLAIMER NIEUWSBRIEF

Deze nieuwsbrief is een onafhankelijk, journalistiek medium en wordt verspreid onder medewerkers, parochianen en andere belangstellenden van de H. Maria Parochie Walcheren, die zich daarvoor hebben aangemeld. Kent u mensen die de nieuwsbrief niet hebben ontvangen, maar deze wel graag willen ontvangen? Aanmelden kan door opgave van het e-mailadres via het e-mailadres dat u hieronder vindt. Nieuw e-mailadres? Afmelden? Heeft u nieuws of een agenda-bericht voor de digitale nieuwsbrief? Graag een mailtje naar de redactie: rkwalcheren@zeelandnet.nl. Kopij uitsluitend aanleveren in platte tekst en in Wordformaat!

Wilt u in ieder geval altijd uw naam en telefoonnummer vermelden, zodat we in voorkomend geval contact met u kunnen opnemen? Inzenden kan tot donderdagavond (tenzij anders aangegeven). Wanneer u ons foto's stuurt kunnen wij deze uitsluitend plaatsen, wanneer daarvoor geen rechten (ook aan derden) zijn verschuldigd. Inzending betekent, dat u hiermee bekend bent en daarvoor verantwoordelijkheid draagt. Voorts wordt u gevraagd altijd de naam van degene die de foto heeft gemaakt te vermelden. Tekst en foto's (alleen onbewerkt en in hoge resolutie) moeten afzonderlijk en foto's bovendien in jpg-formaat worden aangeleverd. Anders blijft publicatie achterwege! De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om aangeboden kopij te wijzigen of niet te plaatsen.

Overname van teksten en foto's uit deze digitale nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan onder vermelding van: 'Bron: digitale nieuwsbrief R.K. Walcheren.nl' en na voorafgaande toestemming van de eindredacteur! Op veel teksten en foto's rust auteursrecht!

Aangeboden kopij waarop een embargo rust, wordt steeds individueel door de eindredacteur beoordeeld. Een opgelegd embargo impliceert niet automatisch, dat dit altijd gerespecteerd wordt. Verzoeken om integrale plaatsing van artikelen worden altijd beoordeeld door de eindredacteur.